

- Instructions : (1) All the questions are compulsory, options are internal.
 (2) Digits marked at the end of questions shows total marks of that questions.
 (3) Answer briefly and to the point.

પ્રશ્ન-1 નીચેના કોઈ એક પ્રશ્ન સમૂહનો જવાબ આપો.

14

- A. વેદકાલીન શિક્ષણની પદ્ધતિઓ, શિષ્યની લાયકાતો અને ફરજો, અભ્યાસક્રમ- ચર્ચા કરો.
 B. મધ્યકાલીન યુગના શિક્ષણની વિશેષતાઓ અને મર્યાદાઓ સ્પષ્ટ કરો.

અથવા

- A. જૈનકાલીન શિક્ષણ પ્રણાલીના નવ તત્વો (સિદ્ધાંતો)ની ચર્ચા કરો.
 B. બૌદ્ધકાલીન શિક્ષણ પ્રણાલીના છાત્રજીવન અને ઉપસંપદા સંસ્કાર સંબંધી નિયમો જણાવો.

પ્રશ્ન-2 નીચેના કોઈ એક પ્રશ્ન સમૂહનો જવાબ આપો.

14

- A. વૂડના ખરીતાની મુખ્ય ભલામણો જણાવો.
 B. ભારતીય શિક્ષણના વિકાસમાં મેકોલેના વિવરણપત્રનું મહત્ત્વ સમજાવો.

અથવા

- A. લોર્ડ કર્ઝને રજૂ કરેલ સરકારી ઠરાવમાં ભારતીય શિક્ષણ વ્યવસ્થાની કઈ કઈ ક્ષતિઓ દર્શાવી? આ ક્ષતિઓ દૂર કરવા તેણે શા ઉપાયો સૂચવ્યા?
 B. હન્ટર કમિશન દ્વારા કરવામાં આવેલ ભલામણો જણાવો.

પ્રશ્ન-3 નીચેના કોઈ એક પ્રશ્ન સમૂહનો જવાબ આપો.

14

- A. રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ નીતિ (1986)ના લક્ષણો અને રાષ્ટ્રીય અભ્યાસક્રમનું માળખું સમજાવો.
 B. ત્રિ- ભાષા સૂત્ર એટલે શું? કોઠારી કમિશને ત્રિ- ભાષા સૂત્ર માટે કરેલી ભલામણો જણાવો.

અથવા

- A. રાધાકૃષ્ણ પંચે કરેલી ભલામણોની ચર્ચા કરો.
 B. માધ્યમિક શિક્ષણપંચે માધ્યમિક શિક્ષણના નવસંસ્કરણ માટે કરેલ ભલામણો જણાવી, તેના દોષ જણાવો.

પ્રશ્ન-4 નીચેના કોઈ એક પ્રશ્ન સમૂહનો જવાબ આપો.

14

- A. યુજીસીના કાર્યો સમજાવો.
 B. MHRD (Ministry of Education) ના કાર્યોની વિગતે ચર્ચા કરો.

અથવા

A. NAAC ની ભૂમિકા સ્પષ્ટ કરો.

B. શિક્ષણ પ્રવાહમાં NCTE ની ભૂમિકા અંગે ચર્ચા કરો.

પ્રશ્ન-5 નીચેના 12 પ્રશ્નો માંથી કોઈપણ 07 પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો.

14

1. વેદકાલીન સમયમાં કયા કયા વિષયોનો અભ્યાસ કરાવવામાં આવતો હતો?
2. બૌદ્ધકાલીન શિક્ષણકેન્દ્રો પૈકી કોઈ પણ બે કેન્દ્રના નામ જણાવો.
3. રાષ્ટ્રીય શિક્ષણપંચની રચના કયા વર્ષમાં થઈ હતી?
4. પબ્લિશનો અર્થ જણાવો.
5. યુનિવર્સિટી શિક્ષણપંચના અધ્યક્ષ કોણ હતા?
6. UGC નું પૂરું નામ જણાવો.
7. NCTE નું પૂરું નામ લખો.
8. ભારતીય વિશ્વવિદ્યાલય અધિનિયમ કયા વર્ષે પસાર કરવામાં આવ્યો?
9. વૂડનો ખરીતા કયા વર્ષે બહાર પાડવામાં આવ્યો હતો?
10. ગુજરાત યુનિવર્સિટીને હાલમાં NAAC દ્વારા કયો ગ્રેડ આપવામાં આવ્યો છે?
11. ઉપનયન સંસ્કારનો અર્થ જણાવો.
12. કોઠારી પંચનો અહેવાલ કુલ કેટલા અધ્યાયમાં વહેંચાયેલો છે?

N1118-3

B. Ed. Semester-4

Paper No. : C-08

Time : 2.30 Hours

Paper Name: Indian Education System

Total Marks : 70

- Instructions :
- (1) All the questions are compulsory, options are internal.
 - (2) Digits marked at the end of questions shows total marks of that questions.
 - (3) Answer briefly and to the point.

Q-1 Answer any one set of questions given below. 14

- A. Teaching Methods, Disciples' qualification & duties and Curriculum of Vedic Education system- discuss it.
- B. State the characteristics and limitations of Islamic education system.

Or

- A. Explain the nine principles of the Jainism education system.
- B. State the rules of pupil's life and Upsampada sanskar of Buddhist education system.

Q-2 Answer any one set of questions given below. 14

- A. State the recommendations of Wood's Despatch.
- B. Explain the importance of Mecoleys recommendations in development of Indian education.

Or

- A. What were the shortcomings of the Indian education system highlighted in the government resolution presented by Lord Curzon? What measures did he suggest to overcome these shortcomings?
- B. Specify the recommendations given by the Hunter commission.

Q-3 Answer any one set of questions given below. 14

- A. Explain the Characteristics and structure of national curriculum given by National Policy on Education (1986).
- B. What is Three language formula? State the recommendations made by Kothari commission for Three language formula.

Or

- A. Discuss the recommendations of Radhakrishnan commission.
- B. State the recommendations made by the Secondary Education Commission for the reform of secondary education, and point out its drawbacks.

Q-4 Answer any one set of questions given below. 14

- A. Explain the functions of UGC.
- B. Discuss in detail functions of MHRD (Ministry of Education).

Or

- A. Specify the role of NAAC.
- B. Discuss the role of NCTE in the education discipline.

Q-5 Answer any 07 questions in short from the following 12 questions:

14

1. Which subjects were taught during Vedic Education period?
2. Give two names of educational institutes of the Buddhist period.
3. In which year National Education Commission was formed?
4. Give the meaning of "Pabbajja".
5. Who was the chairman of University Education commission?
6. Give the full name of UGC.
7. Write full name of NCTE.
8. In which year Indian University act was passed?
9. In which year Wood Despatch was released?
10. Currently which grade is given by NAAC to Gujarat University?
11. Give the meaning of "Upnayan sanskar".
12. How many chapters were there in the Kothari Commission report?